

Nicolae VASILE

Controversiada (1)

*Bine că există anestezia totală,
altfel, românul l-ar contrazice
pe chirurg pe masa de operație.
(Banc românesc)*

Actul 1, Scena 1

(Într-un apartament din România. Un bărbat, Nelu, pregătindu-și lehamite o cafea)

Nelu:

Fir-ai al dracu Ceaușescule că n-ai mai trăit, să-mi mănânc și eu în liniște pensia! În loc să-mi văd calm de bătrânețile mele, că doar nu-mi lipsește nimic, umblu brambura să rezolv problemele cu pământurile nevستی-mi și încurcăturile copiilor, ei fiind, ca boierii, în străinătate.

Nici n-apucă să ia o gură de cafea și sună telefonul fix:

Maricica (soția) supărată foc:

Ce dracu răspunzi așa de greu!... Dormi pe tine la ora asta!... Vezi că am aflat că la retrocedarea terenurilor din luncă ne-au păcălit, ne-a dat mai puțin, ca să le rămână pentru prietenii lor!... Am vorbit cu mai mulți și facem plângere. Nu se poate!...

Nelu (împăciuitor):

Măi femeie, mai lasă-l dracu de pământ, nu vezi că nu putem să ne ocupăm nici de asta care-l avem. Ți-am spus să-l vindem lui Becali, dar n-ai vrut!... Mă chinui eu singur p' aici.

Maricica:

Ce te chinui?... Ai dat de greu! Ai fi vrut să stai degeaba, la palavre, cu toți gură cască ai tăi, în loc să faci și tu ceva util pentru familie. Uite la socru lu soru-ta, a fost ditamai directoru, iar acum se ocupă de agricultură, la vârsta lui.

Nelu:

Da măi, dar el a fost ditamai directoru în agricultură, nu în electronică!... Ieri, când am fost la sapă, pe alea paișpe rânduri lungi de nu le vedeam capătul, din mijlocul câmpului, spre calea ferată, îmi venea să și râd, a pagubă, cum ne-am găsit în zonă vreo șapte foști directori dându-ne cu stângu-n dreptu. Știi că nu se găsesc oameni! Poți să le dai oricât, preferă să sprijine gardurile prin sat și să se vaite în loc să pună mâna pe muncă.

Maricica:

Măi Neluțule, dragă, hai, lasă-mă cu astea! Nu devia discuția! Crezi că eu nu am și eu problemele mele p' aici și nu mă plâng la tine. Vezi la comisia aia de retrocedare, să ne dea și restu de pământ, că-i ia mama dracului. Să nu se pună cu mine!... Și mai vezi o treabă! Soru-mea aia de la București, care se dă ea mai șmecheră, și te știe pe tine mai fraier, să nu te păcălească, că la tribunal ajung cu ea. Diferența asta ne-o dă la comun și noi trebuie s-o împărțim între noi.

Nelu:

Bine, bine! Hai că sună mobilul! Alo, alo!... Stai să-l trec pe difuzor că n-aud. Bogdan, tu ești, tată? Nu te auzeam, bătrânețea!

Bogdan (fiul):

Nu este nicio bătrânețe, ci îndărătnicie. Ți-am spus de atâtea ori să arunci jaful ăla de telefon. Ți-am adus eu unul nou, modern, de ce nu-l folosești?... A..., faci ori pe șmecherul, ori pe săracul, și nu ești niciuna dintre ele.

Nelu:

Nu fac nici pe șmecheru nici pe săracu, telefonul ăla e cam complicat și nu prea știu să-l folosesc. Măi băiete, între nou și vechi au fost divergențe de când lumea!... Am mai discutat noi despre asta. Poate, nu ar trebui să facem caz, în mod suplimentar, pe această temă. Și totuși, înclin să cred că prezentul actual reprezintă o situație deosebită față de altele.

Bogdan:

Văd că iar ești pornit pe filozofie, care are un final de doi bani. Vrei să ne convingi pe noi să ne întoarcem în țara aia de căcat, pe care tu te încăpățânezi să n-o părăsești. Ce mare brânză te face să crezi că ar fi acum o excepție?...

Nelu:

Se suprapun prea multe feluri de nou și tot atâtea de vechi, ceea ce creează un stres suplimentar, atât pentru cei în vârstă, dar și pentru cei tineri.

Bogdan:

Cred că asta spunea și bunicul acum treizeci de ani!...

Nelu:

Hai..., fii rezonabil!... Nu sunt un om exagerat!...

Bogdan:

Voi, cei de vârsta ta, ne criticați pe noi, tinerii de azi, că nu suntem buni de nimic!... Dar ce fel de țară ne-ați lăsat?... O economie ineficientă, cu tehnologii învechite!...

Nelu:

Așa o fi, dar asta poate fi o provocare pentru voi. Faceți-o voi mai performantă!...

Bogdan:

Cu cine?... Forța de muncă este educată în spiritul vechi și foarte sindicalizată!... Vechile relații ale partidului unic s-au transferat în sindicate. În plus, vechii politrucii utilizează canalele fostei Securități pentru a-și păstra privilegiile.

Nelu:

Nimic nu se obține ușor!... Luați-vă soarta-n mâini,... schimbați-i!...

Bogdan:

Cum?.. Prin politicienii voștri, care sunt majoritari, ați făcut ca vârsta de pensie să tot crească, prelungindu-vă hegemonia la cârma societății. Astfel, pe noi ne-ați forțat să plecăm din țară.

Nelu:

Hai, că asta-i bună!... D-asta ați plecat voi din țară!... Ați plecat că v-a plăcut mai mult acolo decât acasă!... Asta sună a ipocrizie!...

Bogdan:

Tot ipocrizie este și când vă plângeți, ca părinți, că vă pleacă copiii?... Sau, ca cetățeni, că nu va mai avea cine să muncească, să vă plătescă pensiile! Care dintre cele două aspecte este mai puternic?...

Nelu:

Sunteți nedrepti! Noi nu ne-am născut în poziții de conducere! Pentru a ajunge acolo, am luat-o de jos, am muncit zeci de ani, treaptă cu treaptă, pentru a ajunge, pe meritele noastre, în aceste poziții.

Bogdan:

Și,... noi ce vină avem?...

Nelu:

Voi nu doriți să faceți nici un fel de efort pentru a schimba situația, școala nu vă place, slujbele disponibile în țară nu vă convin, schimbați tot timpul locul de muncă, fără a vă dedica, fără a pune pasiune în nimic!

Bogdan:

Și,... ce,... vreți să acceptăm orice,... cum ați făcut-o voi în trecut? Cred că mai vă și bucurați că nu aveați alternative!... Măcar atâta,... să avem dreptul de a alege!...

Nelu:

Noi, în trecut, formam o echipă mare, fiecare își știa bine locul, muncea pentru a avansa și de cele mai multe ori promovarea, bazată pe merite, se și întâmpla!

Bogdan:

Și noi cum suntem,... hai să văd cum ne vezi tu pe noi?...

Nelu:

Voi ați vrea să vă pună cineva direct șefi, cu salariul mare, fără a avea niciun fel de contribuție la creșterea instituției respective și niciun fel de respect față de cei mai în vârstă, pe care i-ați găsit acolo!

Bogdan:

Hai,... mai spune,... te simt că nu ai spus totul!...

Nelu:

Voi nu mai știți să faceți echipă, nici la locul de muncă, nici în societate, nici în sport, nici măcar în familie! Nu vă mai căsătoriți, trăiți așa de pe o zi pe alta! Nici să vă distrați nu știți!... Stați toată ziua cu nasu în calculator!...

Bogdan:

Aproape că ai dreptate în toate cele spuse, dar bazat pe o logică care a fost valabilă pentru voi, dar pentru noi nu mai este. De ce nu înțelegeți că s-au schimbat multe, care erau valabile pe vremea voastră?...

Nelu:

Ce s-a schimbat atâta?...

Bogdan:

S-a schimbat logica lucrurilor! Logica bivalentă, a lui Aristotel, a ținut peste 2000 de ani, iar în ultimii 50 de ani s-a schimbat de nenumărate ori, de la cea trivalentă, polivalentă, la logica fuzzy, în care suntem nevoiți să trăim noi acum. Nu este deosebit de ușor, și nici plăcut, să trăiești în astfel de condiții, când la orice problemă există o infinitate de răspunsuri, de căi de urmat, și numai Dumnezeu știe pe care s-o alegi!

Nelu:

Și ce legătură are teoria asta cu noi,... cu familia,... cu societatea noastră?...

Bogdan:

Păi,... are!... De ce făceați voi o mare echipă și multe altele mai mici? Pentru că trăiați toți ca într-un acvariu, unde miza nu era prea mare, având totul porționat, nu puteați să vă întindeți mai mult, indiferent cât de merituoși ați fi fost. În aceste condiții nu aveți altceva mai bun de făcut decât să colaborați!

Nelu:

Ei!... Nu era chiar așa,... exista o concurență între oameni și atunci!...

Bogdan:

Ce concurență?... Nu era rechinismul de azi!...Nu erau pești mari care să-i înghită pe cei mici! Atunci lupta era pentru obraz,... azi este pentru viață!...

Tatăl:

Da,... din acest punct de vedere, atunci te simțeau mai protejat.

Bogdan:

Evident,... dar sistemul era ineficient, de aceea a și dat faliment. Nu poate exista eficiență fără proprietate, concurență sau motivație, ori sistemul în care ați trăit voi nu avea nimic din toate acestea!

Nelu:

Bine,... și cum vezi tu viitorul generației voastre?...

Bogdan:

Noi trăim vremea în care acvariul s-a răsturnat în ocean, pentru toți din lume, din motivul globalizării! Pentru noi, românii, și foștii noștri colegi de socialism, în plus, pe lângă globalizare a mai intervenit și schimbarea sistemului politic.

Nelu:

Și?...

Bogdan:

În ocean suntem suficient de mici încât să ne poată înghiți oricine, și niciodată suficient de mari, pentru a fi la adăpost. Globalizarea, libertatea de acțiune deplină, înseamnă rechinism! Nu facem echipă, pentru că nu știm cu cine, nu ne căsătorim pentru a nu ne limita libertatea de acțiune, nu ne distrăm, așa cum vă distrați voi odată, în acvariu, dar ne distrăm în felul nostru, pe care voi nu-l înțelegeți!

Nelu:

De acord cu comparația acvariu-ocean. Chiar este interesantă!... Dar poate există o metodă de autofrânare a unor porniri spre concurența asta perpetuă! Aceasta conduce spre o formă de anxietate prematură.

Bogdan:

Și care ar fi această soluție miraculoasă?...

Nelu:

Nu știu acum, dar o să mă gândesc. Chiar mă preocupă această problemă.

Bogdan:

Bine, să-ți mai dau ceva care să te preocupe! De fapt, d'asta te-am sunat. Vezi, vorbește tu cu decanu, că știu că te tragi de șireturi cu el. Am auzit că s-a schimbat ceva prin lege și să nu mă trezesc exmatriculat. N-am mai trecut pe la facultate de multă vreme, dar nici nu vreau s-o abandonez.

Nelu:

Bine, bine, o să am grijă! Hai că sună mă-ta pe celălalt telefon.

Maricica:

Cu cine ai vorbit atâta, de nu puteam intra pe mobil?

Nelu:

Cu fi-tu! E pornit pe filozofii. Tot, tot m-o convinge că el nu pierde vremea pe acolo, ci îndeplinește nu știi ce schimbări de logică socială. Copilării!...

Maricica:

Uite, c-am uitat să-ți spun, să desființezi urgent telefonul fix. Am aflat eu p'aici, de la niște foști pușcăriași, că ei acolo aveau cărțile vechi de telefoane unde erau trecute și adresele. Sună de mai multe ori la același telefon și unde nu răspunde nimeni este un semn că nu mai stă nimeni acolo și fac spargerii. Nenorociții, ce le-a trecut prin cap!

Nelu:

Bine, bine! O să mă ocup. S-a răcit cafeaua mea. Ia s-o mai încălzesc eu puțin, că doar nu e nicio grabă.